

Unescon filosofian päivän esseekilpailu

Suomen UNESCO -kouluverkko, Filosofian ja elämäntutkimustiedon opettajat ry (FETO) ja Suomen filosofinen yhdistys (SFY) järjestävät vuosittain filosofisen esseetapahtuman Unescon kansainvälisenä filosofian päivänä. Esseetapahtumassa on erilliset sarjat peruskoulun oppilaille ja toisen asteen oppilaitosten opiskelijoille. Oulun normaalikoulun perusasteen (0–6) oppilaat ovat osallistuneet jo muutaman vuoden ajan tähän tapahtumaan. Lukuvuonna 2008–2009 luokkien 2b, 3–4, 3a, 3b, 5b, 5–6 ja 6a oppilaat kirjoittivat filosofisen esseen etukäteen annetuista aiheista.

Tämänvuotisia aiheita olivat:

1. Mistä tietää, että tekee oikein? Auttaako järki asiassa?
2. Kenen tulisi torjua ilmastonmuutosta?
3. Mitä filosofi voisi tarkoittaa sanomalla: "Mistä ei voi puhua, siitä on vaiettava."
4. Turvaavatko lait ja säännöt ihmisen vapautta vai rajoittavatko ne sitä?

Suosituimmat aiheet koulussamme olivat ilmastonmuutos ja oikein tekemisen pohdinta. Arviointiraatina toimineet Unesco-työryhmän jäsenet palkitsivat seuraavien oppilaiden esseet oman koulun yhteisessä tilaisuudessa:

Vuosiluokkien 0–2 sarjasta

- Jenna Salmela, 2b
- Santeri Huttunen, 2b

Vuosiluokkien 3–4-sarjasta

- Karri Saukkonen, 3a
- Emma Haapasalo, 3b
- Eerik Siitonen, 3–4
- Aleksi Seppä, 3a

Vuosiluokkien 5–6-sarjasta

- Jasmin Tikkanen, 5–6
- Lassi Perämäki, 5–6
- Salli Jänkälä, 6a

Esseekilpailuun lähetettiin Jasmin Tikkasen ja Karri Saukkosen esseet. Molemmat palkittiin Unescon kansainvälisenä filosofian päivänä 20.11.2008.

Jasmin Tikkanen , 5-6-luokka

Kenen tulisi torjua ilmastonmuutosta?

Koska ihmiset ovat tällä hetkellä hallitseva laji maan päällä, heidän teoillaan on suurin vaikutus. Roskaaminen, saasteet, nämä asiat ovat tulleet meille liiankin tutuiksi. Se on kuitenkin oma päätöksemme. Meidän pitäisi tarttua hetkeen koska vielä ei ole liian myöhäistä. Kuvitellaanpas nyt maapalloa vaikka 20 vuoden päästä. Jos jatkamme samaa rataa, emme ehkä edes pääse näkemään mitä silloin tapahtuu. Mutta on kuitenkin varmaa että jos emme aloita nyt niin se ei ole hyvä paikka, vaikka se olisikin olemassa. Me itse johdatamme maapallon ansaan, joskaan emme tahallisesti.

Yksi syy siihen miksi ihmiset eivät esimerkiksi kierrätä, on se että he ajattelevat että siitä ei ole mitään hyötyä. He ajattelevat että mitä siitä vaikka en lajitellutkaan jätteitäni tänään, minähän olen

vain yksi ihminen. Mutta jos kaikki ajattelisivat tuolla tavalla, ei kukaan tekisi mitään. Mutta totuus on erilainen. Tottuus on, että vaikka veisikin vain yhden ainoan roskan roskikseen joka päivä vaikuttaisi se silti suuresti. Vaikka yksi ihminen onkin vain pieni olento suuressa maailmankaikkeudessa, hänellä on silti mahdollisuus vaikuttaa kaikkeen. Maapallo tarvitsee meitä, niin kuin mekin tarvitsemme sitä. Meillä on vastuu myös maapallomme muista eliöistä koska on meidän velvollisuutemme huolehtia muista joilla ei ole itse mahdollisuutta päättää. Itse asiassa ihmisten pitäisi ajatella sitä anteeksipyyntönä siitä hyvästä, että me olemme saastuttamassa heidän elinpaikkaansa, koska myös eläimet ja luonto kärsivät.

Hallitsevissa asemissa olevilla ihmisillä, kuten presidentillä on vielä enemmän vastuuta kuin meillä tavallisilla tallaaajilla. Jos presidentti ja muut vaikuttavat henkilöt rupeaisivat puhumaan tästä asiasta entistä aktiivisemmin, ihmiset varmaan uskoisivat paremmin. Olen siis sitä mieltä että kaikkien ihmisten pitäisi torjua ilmastonmuutosta. Jotkut ovat suuremmassa asemassa ja toiset pienemmässä, mutta silti kaikkien sanoilla ja teoilla on merkitys. Jos vain uskaltaa ja haluaa, kannattaa tuoda mielipiteensä mahdollisimman suuresti esiin. Silloin sillä olisi enemmän vaikutusta.

Karri Saukkonen, 3a-luokka

Mistä tietää, että tekee oikein? Auttaako järki asiassa?

Tiedän että teen oikein auttaessani jotakin apua tarvitsevaa eläintä ja ihmistä. Tiedän että teen väärin jos tuhoan eläinten koteja tai aiheutan pahaa mieltä tai pahaa oloa millekkään elävälle olenolle. Tajusin vasta 7-vuotiaana milloin tein oikein ja milloin väärin, vaikka kyllähän minä vieläkin teen semmoista mitä ei saisi tehdä. Järki auttaa minua paljon erottelemaan mitkä ovat hyviä ja mitkä pahoja asioita, ja paljon muussakin tärkeässä asiassa.

Kun en vielä ymmärtänyt mikä on hyvää ja mikä huonoa, en ymmärtänyt että pienemmät ottavat isommista mallia. Huomaan kuitenkin selvästi sen olevan totta sillä nuorin pikkusiskoni matkii minua ihan kaikessa. Kun minä sanon ihan minkä tahansa sanan niin hän sanoo kaiken perässä. Kun eräänä päivänä aloin siivota omaa huonetta niin Oona tuli ja alkoi lappaa tavaroita oikeille paikoille. Kaikki pikkulapset kehittyvät kovaa vauhtia. Olen huomannut että katson itsekin isommista mallia. Myös luonnosta voi katsoa mallia. Esimerkiksi muurahaisista. Olette kai nähnyt miten he puurtavat aamusta iltaan, niin kuin joku pakottaisi heidät työhön, mutta ei heitä kukaan pakota. He ottavat jokainen oman vastuun keon turvallisuudesta. Tavallisissa perheissä ei yleensä ole muita kuin perheenjäsenet. Muurahaiset kuitenkin asuttavat koko suvun kaikki jäsenet. Myös luonnossa eläimet auttavat toisiaan, kuten esimerkiksi muurahaiset voivat viedä omista keoista naapurikekoihin erilaisia osia.

Ei kannata tapella asioista jotka voidaan ratkaista muullakin tavalla kuin väkivallalla. Minulla ja pikkusiskollanikin tulee monesti pikku erimielisyyksiä. Myös sarjakuvan ja muiden kirjojen tekijät luonnehtivat hyvin oikean kuuloiset ajatukset kuten esimerkiksi J.K. Rowling. Luin hänen kirjansa 1-2-luokilla. Ihastuin kovasti hänen kykyynsä luonnehtia ajatukset niin että ne kuulostavat ihan oikeilta. En ole ennen pitänyt ollenkaan kirjoittamisesta kun taas nyt tuntuu että jos lopettaa, niin se olisi paha virhe. Äiti ja isi varmaan ihmettelevät sitä että olen kirjoittanut näin pitkän, no filosofian kirjoituksen. Luonnekkin voi muuttua jos vain haluaa sen muuttuvan.